

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

zdokumentovat kulturní souvrství, které se v tomto relativně nenarušeném prostoru vytvořilo v minulosti. Jen asi 30 cm pod svrchním drnem a navázkou se nachází barevně odlišitelné vrstvy obsahující pozůstatky hmotné kultury ve formě zlomků keramických nádob, cihel, uhlíků, strusky apod. Na základě keramiky je možné datovat nejméně tři výraznější časové horizonty od vrcholného středověku až po současnost. V dotčených místech se archeologicky nijak neprojevila případná zástavba, tento centrální prostor plnil tedy hlavně komunikační funkci.

Svatoborská ulice 26. Středověk, novověk. Město. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum pracovníků Masarykova muzea v Hodoníně byl realizován v listopadu 2008 v omezeném rozsahu v souvislosti s plánovaným záměrem přístavby, včetně nových přípojek inženýrských sítí ve dvorním traktu stávající budovy Informačního centra. Dotčená plocha se nachází v centrálním a již od středověku intenzivně využívaném prostoru města na levé terase říčky Kyjovky v nadmořské výšce okolo 191 m. Z východní strany je ohraničena řadovou zástavbou ulice Svatooborská směřující k hlavnímu náměstí, z opačné strany přiléhá dvorem k ulici Žižkova. Místo archeologického výzkumu je na ZM ČR 1:10 000, kladový list 34-22-02, určeno bodem o souřadnicích 415/214 mm od Z/J s. č.

V rámci výzkumu byly vzhledem k většímu narušení plochy zemními pracemi bezprostředně dokumentovány odkryté pozůstatky středověkých a novověkých sídlištních aktivit. Na daných profilech hlavní kanalizační šachty upravené na sondu se podařilo zdokumentovat sídlištní souvrství s několika typy zahloubených objektů (s. j. 500–511), šlo většinou bohužel již jen o jejich části, v některých případech ovšem dosti rozměrné. Na relativně malé ploše poněkud překvapil jejich poměrně vysoký počet, některé z nich byly zahloubeny více než 200 cm od dnešního povrchu. Na písčitém podloží s minimálně zachovaným a zřejmě slabě vyvinutým světle hnědým písčitém půdním typem byla dobře pozorovatelná kulturní vrstva hnědošedé hlíny obsahující množství drobných kousků písku, mazanice a uhlíků, včetně keramiky. Z blíže chronologicky určitelných nálezů je nutné uvést zvláště několik desítek keramických fragmentů z jednotlivých kontextů. Veškerá keramika byla vyrobena z jemně plavené hmoty, někdy ostřena větším či menším množstvím slídy, resp. písku a redukčně i oxidačně vypálena. Z hlediska její datace se dá uvažovat o období vrcholného středověku až raného novověku, tedy o časovém úseku od 13. do 16. století.

Jaromír Šmerda

Resumé

Kyjov (Bez. Hodonín), Masarykovo Platz Nr. 30. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

Kyjov (Bez. Hodonín), Svatooborská Str. Nr. 26. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

LIPNÍK NAD BEČVOU (OKR. PŘEROV)

Osecká, Piaristická, Neffova, Havlíčkova ulice. Středověk, Novověk. Město. Záchranný výzkum.

V souvislosti se stavební akcí „Prodejna potravin Lidl, okružní křižovatka silnice II/437 a silnice II/437“ v areálu bývalé tiskárny MTZ v Lipníku proběhl záchranný archeologický výzkum. Předmětná plocha bezprostředně přiléhá k západnímu okraji městského jádra v místě historického předměstí. Výzkum probíhal formou dohledu nad stavebními pracemi v kombinaci s dokumentací řezů archeologickými situacemi a plošně omezenou exkavací. Výzkumem byly zdokumentovány zahloubené objekty, které dokládají intenzivní sídelní aktivity v prostoru situovaném západně od městských hradeb nejdříve od první pol. 15. století. K nejzajímavějším patří pozůstatky zahloubených částí dvou suterénů pozdně středověkých dřevohliněných staveb. V zásypech objektů se podařilo objevit kromě jiného velké množství typické keramické produkce z 15. stol. Výzkumem byla zachycena rovněž odpadní jámka, zahloubená do místního jílovitého podloží. Její zásyp obsahoval zajímavý soubor zlomků užitkové keramiky z období pozdního středověku. Na ploše byly zdokumentovány také relikt kamenných základových zdí, zahloubených do výše popsané kulturní vrstvy. Dataci těchto konstrukcí nelze spolehlivě určit. U některých však není vyloučeno jejich datování do staršího novověku. Výsledky ZAV korespondují s historickými údálostmi přelomu 15./16. stol., kdy nastal všeobecný rozkvět města a došlo k postupnému růstu lipenských předměstí.

Jan Mikulík, Zdeněk Schenk

Resumé

Lipník nad Bečvou (Bez. Přerov), Osecká, Piaristická, Negrova und Havlíčkova Strasse. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

LITOVEL (OKR. OLMOUC)

Boskovicova ulice, p. č. 1573/18. Středověk. Město. Záchranný výzkum.

Lokalizace: poloha lokality v ZM ČR 1 : 10 000, list 24-22-02, rok vydání 1998, na linii mezi body (mm od Z s. č.:mm od J s. č.) 72:297, 74:304.

Rekonstrukce plynovodu o hloubce max. 0,9 m podél severozápadní strany ulice. Pod recentními podsypy dlažby se od hloubky 0,4 m objevily tmavě organogenní kulturní vrstvy z konce 14. a průběhu 15. století. Před č. p. 783 a 782 byl učiněn nález pozdně středověké keramiky, unikátního kostěného negativního vývrtku z výroby kostěných ružencových perel, dále pak zlomky okrajů lišt neglazovaných reliéfních kachlů (mimo jiné i nález torza korunního nástavce kachlových kamen (akroterium) v podobě stylizované gotické fiály – za laskavou konzultaci děkujeme PhDr. Pavlu Michnovi).